

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (čtvrtého senátu)

2. září 2021 *

„Nesplnění povinnosti státem – Směrnice 91/271/EHS – Články 4, 5, 10 a 15 – Čištění městských odpadních vod – Sekundární nebo rovnocenné čištění městských odpadních vod z aglomerací určitých velikostí – Čištění podle přísnějších požadavků před vypuštěním do citlivých oblastí – Článek 4 odst. 3 SEU – Ověřování údajů poskytnutých členskými státy – Povinnost loajální spolupráce“

Ve věci C-22/20,

jejímž předmětem je žaloba pro nesplnění povinnosti na základě článku 258 SFEU, podaná dne 17. ledna 2020,

Evropská komise, zastoupená E. Manhaevem, C. Hermesem a K. Simonssonem, jakož i E. Ljung Rasmussen, jako zmocněnci,

žalobkyně,

proti

Švédskému království, zastoupenému O. Simonssonem, jakož i R. Shahsavan Eriksson, C. Meyer-Seitz, M. Salborn Hodgson, H. Shev a H. Eklinder, jako zmocněnci,

žalovanému,

SOUDNÍ DVŮR (čtvrtý senát),

ve složení M. Vilaras, předseda senátu, N. Piçarra, D. Šváby, S. Rodin (zpravodaj) a K. Jürimäe, soudci,

generální advokátka: J. Kokott,

vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

po vyslechnutí stanoviska generální advokátky na jednání konaném dne 25. března 2021,

vydává tento

* Jednací jazyk: švédština.

Rozsudek

- 1 Evropská komise se svou žalobou domáhá, aby Soudní dvůr určil, že:
  - Švédské království tím, že Komisi nepředalo informace nezbytné pro posouzení správnosti tvrzení, podle nichž aglomerace Habo a Töreboda splňují požadavky směrnice Rady 91/271/EHS ze dne 21. května 1991 o čištění městských odpadních vod (Úř. věst. 1991, L 135, s. 40; Zvl. vyd. 15/01, s. 26), ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1137/2008 ze dne 22. října 2008 (Úř. věst. 2008, L 311, s. 1) (dále jen „směrnice 91/271“), nesplnilo povinnosti, které mu vyplývají z čl. 4 odst. 3 Smlouvy o Evropské unii;
  - tím, že nezajistilo, aby městské odpadní vody pocházející z aglomerací Lycksele, Malå, Mockfjärd, Pajala, Robertsfors a Tännalen byly v souladu s požadavky směrnice 91/271 před vypuštěním podrobeny sekundárnímu čištění nebo jinému rovnocennému čištění, nesplnilo povinnosti, které mu vyplývají z článku 4 uvedené směrnice ve spojení s jejími články 10 a 15, a
  - tím, že nezajistilo, aby městské odpadní vody pocházející z aglomerací Borås, Skoghall, Habo a Töreboda byly v souladu s požadavky směrnice 91/271 čištěny podle přísnějších požadavků, než jaké jsou popsány v jejím článku 4, nesplnilo povinnosti, které mu vyplývají z článku 5 uvedené směrnice ve spojení s jejími články 10 a 15.

Právní rámec

- 2 Článek 1 směrnice 91/271 uvádí:

„Tato směrnice se týká odvádění, čištění a vypouštění městských odpadních vod a čištění a vypouštění odpadních vod z určitých průmyslových odvětví.

Cílem této směrnice je ochrana životního prostředí před nepříznivými účinky vypouštění výše uvedených odpadních vod.“
- 3 Článek 4 této směrnice zní následovně:

„1. Členské státy zajistí, aby městské odpadní vody odváděné stokovými soustavami byly před vypuštěním podrobeny sekundárnímu čištění nebo jinému rovnocennému čištění, a to nejpozději do:

  - 31. prosince 2000 u všech vypouštění z aglomerací s populačním ekvivalentem vyšším než 15 000 PE,
  - 31. prosince 2005 u všech vypouštění z aglomerací s populačním ekvivalentem v rozmezí 10 000 až 15 000 PE,
  - 31. prosince 2005 u všech vypouštění do sladkých vod a do ústí řek z aglomerací s populačním ekvivalentem v rozmezí 2 000 až 10 000 PE.

[...]

2. Městské odpadní vody vypouštěné do vod ve vysokohorských regionech (o nadmořské výšce větší než 1 500 m), kde je vzhledem k nízkým teplotám používání účinného biologického čištění

obtížné, mohou být čištěny podle mírnějších požadavků, než jaké jsou popsány v odstavci 1, pokud se podrobnými studiemi prokáže, že vypouštění nepříznivě neovlivní životní prostředí.

3. Vypouštění z čistíren městských odpadních vod podle odstavců 1 a 2 musí vyhovovat požadavkům uvedeným v oddíle B přílohy I. Komise může tyto požadavky změnit. Tato opatření, jež mají za účel změnit jiné než podstatné prvky této směrnice, se přijímají regulativním postupem s kontrolou podle čl. 18 odst. 3.

4. Zatížení vyjádřené v PE se vypočte z maximálního průměrného týdenního zatížení na vstupu do čistírny odpadních vod během roku s vyloučením neobvyklých situací, jako jsou například situace vyvolané silnými dešti.“

4 Článek 5 uvedené směrnice stanoví:

„1. Pro účely odstavce 2 vymezi členské státy do 31. prosince 1993 citlivé oblasti podle kritérií uvedených v příloze II.

2. Členské státy zajistí, aby městské odpadní vody odváděné stokovými soustavami byly před vypuštěním do citlivých oblastí čištěny podle přísnějších požadavků, než jaké jsou popsány v článku 4, a to nejpozději do 31. prosince 1998 u všech vypouštění z aglomerací s populačním ekvivalentem vyšším než 10 000 PE.

3. Vypouštění z čistíren městských odpadních vod podle odstavce 2 musí vyhovovat příslušným požadavkům oddílu B přílohy I. Komise může tyto požadavky změnit. Tato opatření, jež mají za účel změnit jiné než podstatné prvky této směrnice, se přijímají regulativním postupem s kontrolou podle čl. 18 odst. 3.

4. Požadavky na jednotlivé čistírny uvedené v odstavcích 2 a 3 nemusejí být uplatněny v citlivých oblastech, kde lze prokázat, že minimální snížení veškerého zatížení vstupujícího do všech čistíren městských odpadních vod v příslušné oblasti dosahuje nejméně 75 % u celkového fosforu a nejméně 75 % u celkového dusíku.

5. Vypouštění z čistíren městských odpadních vod, které se nacházejí v příslušných povodích nad citlivými oblastmi a přispívající ke znečištění těchto oblastí, podléhá ustanovením odstavců 2, 3 a 4.

V případech, kde výše uvedená povodí leží zcela nebo částečně na území jiného členského státu, se použije článek 9.

6. Členské státy zajistí, aby vymezení citlivých oblastí bylo prověřováno v intervalech ne delších než čtyři roky.

7. Členské státy zajistí, aby oblasti označené po prověření podle odstavce 6 jako citlivé oblasti splňovaly výše uvedené požadavky do sedmi let.

8. Členský stát nemusí pro účely této směrnice vymezit citlivé oblasti, pokud provádí požadavky na čištění stanovené v odstavcích 2, 3 a 4 na celém území svého státu.“

5 Ustanovení článku 10 téže směrnice zní takto:

„Členské státy zajistí, aby byly čistírny městských odpadních vod, stavěné způsobem vyhovujícím požadavkům článků 4, 5, 6 a 7, projektovány, budovány, provozovány a udržovány tak, aby byla zaručena jejich dostatečná účinnost za všech běžných místních klimatických podmínek. Při projektování čistíren se vezmou v úvahu sezonní rozdíly zatížení.“

6 Článek 15 směrnice 91/271 stanoví:

„1. Příslušné orgány nebo jiné vhodné subjekty monitorují:

- vypouštění z čistíren městských odpadních vod, aby ověřily soulad s požadavky přílohy I B podle kontrolních postupů stanovených v příloze I D,
- množství a složení kalů ukládaných do povrchových vod.

2. Příslušné orgány nebo jiné vhodné subjekty monitorují vody, do kterých se provádí vypouštění z čistíren městských odpadních vod a přímé vypouštění popsané v článku 13 v případech, kde může být očekáván výrazný vliv na prostředí recipientu.

3. V případě vypouštění podléhajícího ustanovením článku 6 a v případě ukládání kalů do povrchových vod povedou členské státy monitorování a zpracují další příslušné studie, které ověří, že vypouštění nebo ukládání životní prostředí nepříznivě neovlivňuje.

4. Informace získané příslušnými orgány nebo jinými vhodnými subjekty podle odstavců 1, 2 a 3 si členské státy ponechají a do šesti měsíců od obdržení žádosti je poskytnou Komisi.

5. Komise může regulativním postupem podle čl. 18 odst. 2 formulovat obecné pokyny pro monitorování podle odstavců 1, 2 a 3.“

7 Bod B přílohy I této směrnice zní:

„Vypouštění z čistíren městských odpadních vod do recipientů [...]

1. Čistírny městských odpadních vod mají být projektovány nebo upraveny tak, aby před vypouštěním do recipientu bylo možno odebrat reprezentativní vzorky vstupujících odpadních vod a vod vyčištěných.

2. Vypouštění z čistíren městských odpadních vod podrobené čištění podle článků 4 a 5 této směrnice musí vyhovovat požadavkům uvedeným v tabulce 1.

3. Vypouštění z čistíren městských odpadních vod do citlivých oblastí podléhajících eutrofizaci, jak stanoví příloha II A písm. a), musí navíc vyhovovat požadavkům uvedeným v tabulce 2 této přílohy.

4. Přísnější požadavky, než jaké uvádí tabulka 1 nebo 2, se uplatní v případech, kde se požaduje, aby recipienty vyhovovaly jakýmkoli dalším příslušným směrnícím.

5. Místo vypouštění městských odpadních vod musí být vybráno pokud možno tak, aby minimalizovalo účinky na recipient.“

8 Bod D přílohy I uvedené směrnice stanoví:

„Referenční metody monitorování a vyhodnocování výsledků

1. Členské státy zajistí, aby použité metody monitorování odpovídaly přinejmenším úrovni dále uvedených požadavků.

Metody alternativní k metodám uvedeným v odstavcích 2, 3 a 4 mohou být použity za předpokladu, že lze prokázat, že poskytují rovnocenné výsledky.

Členské státy předají Komisi všechny podstatné informace o použitých metodách. Jestliže Komise usoudí, že nejsou splněny podmínky uvedené v odstavcích 2, 3 a 4, předloží Radě vhodný návrh.

2. V přesně určeném bodě na odtoku z čistírny a je-li to třeba, také na vtoku do čistírny se budou odebírat vzorky vázané na průtok nebo 24hodinové slévané vzorky, aby bylo možné sledovat soulad s požadavky na vypouštěné odpadní vody stanovené touto směrnicí.

Je třeba používat metody správné laboratorní praxe zaměřené na minimální znehodnocení vzorků mezi jejich odebráním a rozborem.

3. Minimální roční počet vzorků bude stanoven v závislosti na velikosti čistírny a vzorky musí být odebírány v pravidelných intervalech během celého roku:

– 2000 až 9999 PE:	12 vzorků během prvního roku. Čtyři vzorky během následujících let, pokud lze prokázat, že vody během prvního roku vyhovují ustanovením směrnice; pokud jeden vzorek ze čtyř nevyhoví, musí být v následujícím roce odebráno 12 vzorků.
– 10000 až 49999 PE:	12 vzorků.
– 50000 PE nebo více:	24 vzorků.

4. Vyčištěné odpadní vody se považují za vyhovující příslušným ukazatelům, pokud jejich vzorky posuzované pro každý ukazatel zvláště prokážou soulad s příslušnými hodnotami ukazatelů následujícím způsobem:

a) u ukazatelů uvedených v tabulce 1 a čl. 2 odst. 7 je nejvyšší přípustný počet vzorků, které nemusí vyhovět ukazatelům uvedeným v tabulce 1 a čl. 2 odst. 7 a vyjádřeným buď koncentrací, nebo procenty úbytku, uveden v tabulce 3;

b) u ukazatelů tabulky 1 vyjádřených koncentrací se nevyhovující vzorky odebrané za normálních provozních podmínek nesmějí odchylovat od hodnot ukazatelů o více než 100 %; u hodnot koncentrací pro nerozpuštěné látky je přípustná odchylka do 150 %;

c) u ukazatelů uvedených v tabulce 2 musí celoroční průměr všech vzorků vyhovovat u každého ukazatele příslušné hodnotě.

5. Extrémní hodnoty jakosti posuzovaných vod se nevezmou v úvahu, pokud jsou následkem neobvyklých situací, jako jsou například silné deště.“

9 Tabulky 1 až 3 přílohy I téže směrnice uvádějí:

„Tabulka 1: Požadavky na vypouštění z čistíren městských odpadních vod podle článků 4 a 5 této směrnice. Použijí se buď hodnoty koncentrací, nebo procenta úbytku.

Ukazatel	Koncentrace	Minimální procento úbytku ⁽¹⁾	Referenční metoda stanovení
Biochemická spotřeba kyslíku (BSK ₅ při 20 °C) bez nitrifikace ⁽²⁾	25 mg O ₂ /l	70–90 40 podle čl. 4 odst. 2	Homogenizovaný, nefiltrovaný a nevyhnilý vzorek. Stanovení rozpuštěného kyslíku před pětidenní inkubací a po ní při 20 °C ± 1 °C v naprosté tmě. Přídavek inhibitoru nitrifikace.
Chemická spotřeba kyslíku (CHSK _{Ct})	125 mg O ₂ /l	75	Homogenizovaný, nefiltrovaný a nevyhnilý vzorek dichroman draselný.
Nerozpuštěné látky	35 mg/l ⁽³⁾ 35 mg/l podle čl. 4 odst. 2 (nad 10 000 PE) 60 mg/l podle čl. 4 odst. 2 (2 000 – 10 000 PE)	90 ⁽³⁾ 90 dle čl. 4 odst. 2 (nad 10 000 PE) 70 dle čl. 4 odst. 2 (2 000 – 10 000 PE)	– Filtrace reprezentativního vzorku membránovým filtrem 0,45 µm. Sušení při 105 °C a zvážení. – Odstrědění reprezentativního vzorku (po dobu nejméně pěti minut při průměrném zrychlení 2 800 až 3 200 g), sušení při 105 °C a zvážení.

⁽¹⁾ Úbytek ve vztahu k zatížení na vtoku.

⁽²⁾ Tento ukazatel lze nahradit jiným ukazatelem, a to celkovým obsahem organického uhlíku (TOC) nebo celkovou spotřebou kyslíku (TOD), pokud lze prokázat závislost mezi BSK₅ a náhradním ukazatelem.

⁽³⁾ Tento požadavek je volitelný.

Rozbory odtoků z biologických dočišťovacích nádrží se provádějí ve filtrovaných vzorcích; koncentrace nerozpuštěných látek však nesmí přesáhnout hodnotu 150 mg/l.

Tabulka 2: Požadavky na vypouštění z čistíren městských odpadních vod v citlivých oblastech vymezených podle přílohy II A písm. a), které podléhají eutrofizaci. Podle místní situace se může použít jeden nebo oba ukazatele. Použijí se hodnoty koncentrací nebo procenta úbytku.

Ukazatel	Koncentrace	Minimální procento úbytku ⁽¹⁾	Referenční metoda stanovení
Celkový fosfor	2 mg/l (10000–100000 PE)	80	Molekulární absorpční spektrofotometrie
	1 mg/l (více než 100000 PE)		
celkový dusík ⁽²⁾	15 mg/l (10 000–100 000 PE) (3)	70-80	Molekulární absorpční spektrofotometrie
	10 mg/l (více než 100 000 PE) (3)		

(1) Úbytek ve vztahu k zatížení na vtoku.

(2) Celkovým dusíkem se rozumí součet dusíku stanoveného Kjeldahlovou metodou (organický a amoniakální dusík), dusičnanového dusíku a dusitanového dusíku.

(3) Těmito hodnotami koncentrací se rozumí roční průměry podle přílohy I D odst. 4 písm. c). Požadavky na dusík však mohou být kontrolovány pomocí denních průměrů, pokud se v souladu s ustanovením přílohy I D odst. 1 prokáže, že je zajištěna stejná úroveň ochrany. V tomto případě nesmí denní průměr přesáhnout koncentraci 20 mg/l celkového dusíku pro všechny vzorky, jestliže teplota na výtoku z biologického reaktoru je vyšší nebo rovna 12 °C. Teplotní podmínky mohou být nahrazeny časovým omezením provozu při zohlednění oblastních klimatických podmínek.

Tabulka 3

Počet ročně odebíraných vzorků	Maximální přípustný počet nevyhovujících vzorků
4–7	1
8–16	2
17–28	3
29–40	4
41–53	5
54–67	6
68–81	7
82–95	8
96–110	9
111–125	10
126–140	11
141–155	12
156–171	13
172–187	14
188–203	15
204–219	16
220–235	17
236–251	18
252–268	19

269–284	20
285–300	21
301–317	22
318–334	23
335–350	24
351–365	25“

Postup před zahájením soudního řízení

- 10 Dne 29. ledna 2010 zaslala Komise Švédskému království výzvu dopisem, v níž se dotázala tohoto členského státu na soulad jeho systému čištění městských odpadních vod se směrnicí 91/271.
- 11 Konkrétně měla Komise za to, že uvedený členský stát nezajistil, aby odpadní vody z třinácti aglomerací byly podrobeny sekundárnímu čištění nebo jinému rovnocennému čištění v souladu s požadavky čl. 4 odst. 1 a 3 směrnice 91/271. Dále měla Komise za to, že uvedený členský stát nezajistil, aby odpadní vody ve třech aglomeracích byly čištěny podle přísnějších požadavků, než které jsou popsány v článku 4 uvedené směrnice, a to v souladu s požadavky čl. 5 odst. 2 a 3 této směrnice.
- 12 Švédské království na tuto výzvu odpovědělo dopisy ze dne 1. dubna a 4. listopadu 2010.
- 13 Vzhledem k tomu, že Komise nebyla spokojena s vysvětleními podanými tímto členským státem, zaslala mu dne 25. září 2015 doplňující výzvu dopisem, ve které označila 11 dalších aglomerací, které postrádaly systém sekundárního čištění nebo rovnocenný systém čištění, a 26 dalších aglomerací, u nichž tento členský stát nezajistil čištění podle přísnějších požadavků ve smyslu čl. 5 odst. 2 a 3 směrnice 91/271. Komise dále vyzvala Švédské království, aby objasnilo situaci dvou aglomerací, ohledně kterých měl tento orgán za to, že nesplnilo povinnosti, které mu vyplývají z čl. 4 odst. 1 a 3 směrnice 91/271.
- 14 Dne 25. listopadu 2015 odpovědělo Švédské království na doplňující výzvu dopisem.
- 15 Po obdržení zprávy, kterou v roce 2016 předložilo Švédské království v souladu s článkem 15 směrnice 91/271, Komise konstatovala, že požadavky této směrnice nesplňuje ještě větší počet aglomerací tohoto členského státu.
- 16 Dne 28. dubna 2017 zaslala Komise Švédskému království druhou doplňující výzvu dopisem, ve které tento orgán jednak upřesnil, že článek 15 směrnice 91/271 představuje doplňující právní základ pro konstatování nesplnění povinností, které pro tento členský stát vyplývají z této směrnice, a jednak uvedla další aglomerace, u nichž bylo v návaznosti na výroční zprávu zjištěno, že nesplňují požadavky směrnice 91/271.
- 17 Švédské království odpovědělo na druhou doplňující výzvu dopisem dopisy ze dne 28. června 2017 a 6. listopadu 2018. Mimoto spis k neplnění povinností byl projednáván na schůzkách Komise a švédských orgánů v letech 2017 a 2018.

- 18 Dne 8. listopadu 2018 zaslala Komise Švédskému království odůvodněné stanovisko, v němž tento členský stát označila odpovědným za porušení článku 4 směrnice 91/271 ve spojení s jejími články 10 a 15, pokud jde o 12 aglomerací, a porušení článku 5 uvedené směrnice ve spojení s jejími články 10 a 15, pokud jde o 9 aglomerací. Vzhledem k tomu, že jedna z těchto aglomerací vykazovala nesoulad svých zařízení z pohledu obou článků, bylo dotčených aglomerací celkově 20. Kromě toho Komise konstatovala, že Švédské království porušilo rovněž čl. 4 odst. 3 SEU v souvislosti se 4 aglomeracemi, u nichž tento členský stát tvrdil, že došlo k přírodnímu zadržování, aniž však sdělil informace podporující tvrzení obsažená v jeho odpovědi na druhou doplňující výzvu dopisem.
- 19 Švédské království na toto odůvodněné stanovisko odpovědělo dopisy z 11. a 21. ledna 2019.
- 20 Vzhledem k tomu, že Komise s těmito odpověďmi nebyla spokojena, podala projednávanou žalobu.

K žalobě

- 21 Na podporu své žaloby vznáší Komise v podstatě tři žalobní důvody vycházející zprvce z porušení článku 4 směrnice 91/271 ve spojení s články 10 a 15 uvedené směrnice, zadruhé z porušení článku 5 směrnice 91/271 ve spojení s jejími články 10 a 15 a zatřetí z porušení čl. 4 odst. 3 SEU.

K prvnímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu z nesplnění povinností, které pro Švédské království vyplývají z článku 4 směrnice 91/271 ve spojení s jejími články 10 a 15

Argumentace účastníků řízení

- 22 Komise má za to, že k porušení článku 4 směrnice 91/271 dochází tehdy, když dojde k porušení článku 15 uvedené směrnice, který stanoví počet povinně odebíraných vzorků a intervaly jejich odběru, jelikož při nedodržení posledně uvedeného článku není možné ověřit, zda jsou splněny požadavky článku 4 směrnice 91/271. Komise má dále za to, že dodržení článku 4 směrnice 91/271 ve spojení s článkem 15 uvedené směrnice představuje podmínku pro to, aby mohly být splněny požadavky článku 10 této směrnice týkající se projektování, výstavby, provozu a udržování čistíren odpadních vod.
- 23 Zprvce Komise tvrdí, že výjimka zakotvená v čl. 4 odst. 2 směrnice 91/271 se použije pouze tehdy, pokud jsou splněny čtyři kumulativní podmínky, k čemuž v projednávané věci nedošlo. Podle tohoto orgánu je k tomu, aby aglomerace byla osvobozena od povinnosti sekundárního čištění odpadních vod, třeba, aby se zprvce jednalo o městské odpadní vody vypouštěné ve vysokohorských regionech, které jsou definovány jako regiony nacházející se v nadmořské výšce přesahující 1 500 metrů, zadruhé aby bylo obtížné provádět účinné biologické čištění, zatřetí aby účinné biologické čištění bylo obtížné z důvodu nízkých teplot a začtvrté aby z podrobných studií vyplývalo, že vypouštění nepříznivě neovlivní životní prostředí.
- 24 Zadruhé Komise tvrdí, že z čl. 4 odst. 3 směrnice 91/271 vyplývá, že vypouštění městských odpadních vod z aglomerací se zatížením vyšším než 2 000 PE musí splňovat požadavky stanovené v bodě B přílohy I této směrnice. Bod B.2 uvedené přílohy odkazuje podle Komise na požadavky tabulky 1 směrnice, z níž vyplývá, že maximální koncentrace povolená pro biochemickou spotřebu kyslíku (dále jen „BSK₅“) je 25 mg/l a minimální povolené procento úbytku pro BSK₅ činí 70 % až

90 %, nebo 40 %, pokud je použitelná výjimka uvedená v čl. 4 odst. 2 uvedené směrnice. Tento orgán tvrdí, že maximální koncentrace povolená pro chemickou spotřebu kyslíku (dále jen „CHSK_{Cr}“) je 125 mg/l a minimální procento úbytku činí u CHSK_{Cr} 75 %. Oba parametry týkající se těchto hodnot jsou alternativní, takže každý požadavek může být splněn vyhověním mezní hodnotě buď maximální koncentrace, nebo minimálního procenta úbytku.

- 25 Zatřetí, pokud jde o požadavky týkající se monitorování, na které se vztahuje čl. 15 odst. 1 směrnice 91/271 ve spojení s bodem D přílohy I této směrnice, Komise tvrdí, že z její přílohy I bodu D.3 druhé odrážky vyplývá, že musí být odebráno v pravidelných intervalech během celého roku v případě zatížení od 10 000 do 49 999 PE nejméně 12 a, v případě zatížení ve výši 50 000 PE nebo více, 24 vzorků. Pokud se zatížení pohybuje mezi 2 000 a 9 999 PE, musí být v průběhu prvního roku odebráno 12 vzorků. Pokud jsou tedy splněny požadavky směrnice 91/271, postačuje následně odebrání čtyř vzorků ročně.
- 26 Začtvrté Komise připomíná, že v souladu s bodem D.4 přílohou I směrnice 91/271 se předpokládá, že vyčištěné odpadní vody splňují požadavky týkající se ukazatelů uvedených v tabulce 1 této přílohy, pokud se počet vzorků, které nesplňují požadavky, nachází, jak je stanoveno v tabulce 3 uvedené přílohy, na úrovni 1 vzorek ze 4 až 7 vzorků, 2 vzorky z 8 až 16 vzorků, 3 vzorky ze 17 až 28 vzorků, 4 vzorky z 29 až 40 vzorků a 5 vzorků ze 41 až 53 vzorků. Kromě toho vzorky, pokud jde o BSK₅ a CHSK_{Cr}, vyjádřené v hodnotách koncentrací, by se neměly odchylovat od mezních hodnot o více než 100 %.
- 27 Komise tvrdí, že ke dni stanovenému pro vyhovění odůvodněnému stanovisku, tedy ke dni 9. ledna 2019, Švédské království porušovalo článek 4 směrnice 91/271 vykládaný ve spojení s články 10 a 15 této směrnice, pokud jde o šest aglomerací, a sice aglomerace Lycksele, Malå, Mockfjärd, Pajala, Robertsfors a Tännadalen.
- 28 Zaprvé, pokud jde o aglomeraci Lycksele, jejíž čistírna má kapacitu čištění odpadních vod pro PE o hodnotě 14 000, Komise tvrdí, že Švédské království ve své odpovědi na odůvodněné stanovisko připustilo, že uvedená aglomerace nedodržela požadavky ani pro BSK₅, ani pro CHSK_{Cr}, ale uvedlo, že stanovené požadavky budou splněny ke konci roku 2020. Komise tvrdí, že v období od 7. listopadu 2017 do 6. listopadu 2018 bylo z čistírny odpadních vod v Lycksele odebráno 24 vzorků, koncentrace BSK₅ byla ve všech vzorcích vyšší než mezní hodnota 25 mg/l a koncentrace CHSK_{Cr} byla vyšší než mezní hodnota 125 mg/l u 10 vzorků, ačkoli maximální přípustný počet nevyhovujících vzorků je 4.
- 29 Zadruhé, pokud jde o aglomeraci Malå, jejíž čistírna má kapacitu čištění odpadních vod pro PE o hodnotě 5 000, Komise tvrdí, že z odpovědi Švédského království na odůvodněné stanovisko vyplývá, že uvedená aglomerace nedodržela požadavky, stanovené pro maximální koncentrace, u BSK₅ ani CHSK_{Cr}. Komise tvrdí, že k ověření koncentrace CHSK_{Cr} ve vypouštěných odpadních vodách v období od 9. listopadu 2017 do 7. listopadu 2018 bylo odebráno 25 vzorků a že tato koncentrace byla vyšší než mezní hodnota 125 mg/l ve 4 vzorcích, ačkoli maximální přípustný počet nevyhovujících vzorků byl 3. Dále bylo odebráno 13 vzorků za účelem ověření procenta úbytku CHSK_{Cr} v období od 9. listopadu 2017 do 7. listopadu 2018, z čehož vyplynulo, že tento úbytek byl nižší než stanovené minimální procento úbytku, a sice 70 %, ve třech případech, ačkoli maximální přípustný počet nevyhovujících vzorků byl 2.
- 30 Pokud jde o koncentraci BSK₅, Komise tvrdí, že tato koncentrace byla měřena 25krát a že maximální koncentrace 25 mg/l byla překročena v 19 vzorcích, ačkoli maximální povolený počet nevyhovujících vzorků je 3. Dodává, že 7 vzorků se odchýlilo od limitní hodnoty o více než 100 %.

Komise v tomto ohledu zpochybňuje argument Švédského království, podle kterého se na uvedenou aglomeraci vztahuje výjimka stanovená v čl. 4 odst. 2 směrnice 91/271, jelikož tato se nenachází v nadmořské výšce alespoň 1 500 metrů.

- 31 Zatřetí, pokud jde o aglomeraci Mockfjärd, jejíž čistírna má kapacitu čištění odpadních vod pro PE o hodnotě 3 000, Komise tvrdí, že z odpovědi Švédského království na odůvodněné stanovisko vyplývá, že mezi 11. lednem a 27. prosincem 2018 bylo za účelem ověření koncentrace BSK₅ ve vypouštěných odpadních vodách odebráno 19 vzorků a 17 vzorků, pokud jde o koncentraci CHSK_{Cr}. V období od 17. května do 17. října 2018 však nebyl odebrán žádný vzorek. Vzhledem k tomu, že bod D.3 přílohy I směrnice 91/271 vyžaduje, aby vzorky byly odebírány v pravidelných intervalech během celého roku, má Komise za to, že při absenci takového odběru po dobu pěti měsíců nebyly dodrženy požadavky týkající se kontroly ani požadavky týkající se maximálních hodnot koncentrace BSK₅ a CHSK_{Cr} v těchto vypouštěných vodách.
- 32 Začtvrté, pokud jde o aglomeraci Pajala, jejíž čistírna má kapacitu čištění odpadních vod pro PE o hodnotě 2 400, Komise tvrdí, že z odpovědi Švédského království na odůvodněné stanovisko vyplývá, že mezi 16. listopadem 2017 a 1. listopadem 2018 bylo odebráno 29 vzorků. Pokud jde o koncentraci CHSK_{Cr}, tato koncentrace byla vyšší než 125 mg/l v 11 vzorcích, ačkoli maximální přípustný počet nevyhovujících vzorků je 4.
- 33 Pokud jde o koncentraci BSK₅, Komise poukazuje na to, že u 20 vzorků byla překročena maximální koncentrace 25 mg/l, ačkoli maximální přípustný počet nevyhovujících vzorků je 4. Dále u 9 vzorků došlo k odchylce od mezní hodnoty o více než 100 %. Kromě toho tento orgán dodává, že úbytek BSK₅ byl ve vypouštěných vodách měřen 25krát a že výsledek měření byl nižší než minimální procentní úbytek stanovený ve výši 70 % u 12 vzorků, ačkoli maximální přípustný počet nevyhovujících vzorků je 3. Komise v tomto ohledu zpochybňuje argument Švédského království, podle kterého se na uvedenou aglomeraci vztahuje výjimka stanovená v čl. 4 odst. 2 směrnice 91/271, jelikož tato se nenachází v nadmořské výšce alespoň 1 500 metrů.
- 34 Zapáté, pokud jde o aglomeraci Robertsfors, jejíž čistírna má kapacitu čištění odpadních vod pro PE o hodnotě 2800, Komise tvrdí, že z odpovědi Švédského království na odůvodněné stanovisko vyplývá, že uvedená aglomerace se v roce 2018 potýkala s určitými obtížemi, ale že od 23. října 2018 vyhovovala požadavkům směrnice 91/271. Komise tvrdí, že z uvedené odpovědi vyplývá, za účelem ověření parametrů týkajících se BSK₅ bylo v období od 20. prosince 2017 do 12. prosince 2018 odebráno 30 vzorků. Bylo odebráno 21 vzorků, přičemž v roce 2018 byl úbytek BSK₅ nižší než mezní hodnota 70 % v 7 případech, ačkoli maximální přípustný počet nevyhovujících vzorků je 3. Dále, koncentrace BSK₅ překročila mezní hodnotu 25 mg/l ve 20 případech, ačkoli maximální přípustný počet nevyhovujících vzorků je 4, a navíc v 8 případech došlo k překročení vyššímu než 100 %. Komise v tomto ohledu zpochybňuje argument Švédského království, podle kterého se na uvedenou aglomeraci vztahuje výjimka stanovená v čl. 4 odst. 2 směrnice 91/271, jelikož tato se nenachází v nadmořské výšce alespoň 1 500 metrů.
- 35 Zašesté, pokud jde o aglomeraci Tänn dalen, jejíž čistírna má kapacitu čištění odpadních vod pro PE o hodnotě 6 000, Komise tvrdí, že z odpovědi Švédského království na odůvodněné stanovisko vyplývá, že za účelem ověření parametrů týkajících se BSK₅ bylo v období od 3. ledna do 12. prosince 2018 odebráno 35 vzorků, ale že vzhledem k tomu, že všechny zachycovaly koncentraci BSK₅ na výtoky, není k dispozici žádná informace týkající se procentního úbytku. Komise dodává, že koncentrace BSK₅ překročila v 6 vzorcích mezní hodnotu 25 mg/l, ačkoli maximální přípustný počet nevyhovujících vzorků je 4 a u 1 vzorku došlo k překročení maximální koncentrace o více než 100 %.

- 36 Podle Komise dopis obce Härjedalen ze dne 20. prosince 2018, jejíž součástí je aglomerace Tännadalen, protiřečí tvrzením Švédského království, jelikož z něj vyplývá, že monitorování za rok 2018 ukazuje, že požadavek kladený na vypouštění nemůže být pro BSK₅ dodržen.
- 37 Švédské království tvrdí, že stanovisko Komise, podle kterého dochází k porušení článku 4 směrnice 91/271, jakmile došlo k porušení jejího článku 15, nelze přijmout, jelikož body B a D přílohy I směrnice 91/271 obsahují pouze stručně vyjádřená vodítka k výstavbě čistíren odpadních vod a odebírání vzorků, a nikoli specifická kritéria.
- 38 Švédské království uvádí, že z judikatury Soudního dvora vyplývá, že jediný vzorek splňující požadavky stanovené v bodě B přílohy I směrnice 91/271 postačuje k prokázání toho, že povinnosti vyplývající z článku 4 této směrnice byly dotčným členským státem splněny. Švédské království má za to, že argument Komise, podle kterého musí členský stát prokázat odběr vyhovujících vzorků během období dvanácti měsíců k tomu, aby mohly být požadavky na vypouštění podle článku 4 směrnice 91/271 ve spojení s jejím článkem 15 považovány za splněné, nelze přijmout.
- 39 Švédské království je toho názoru, že takový výklad by bránil cíli postupu před zahájením soudního řízení, jelikož Komise dotčenému členskému státu poskytuje obvykle lhůtu dvou měsíců k tomu, aby vyhověl odůvodněnému stanovisku. Pokud by přitom musel prokázat odběr vyhovujících vzorků po dobu dvanácti měsíců, nemohl by takovému požadavku vyhovět.
- 40 Švédské království má za to, že Komise nesprávně vykládá čl. 4 odst. 2 směrnice 91/271, jelikož tento orgán má za to, že se uvedená výjimka vztahuje pouze na regiony nacházející se v nadmořské výšce vyšší než 1 500 metrů. Tento členský stát se domnívá, že rozhodujícím faktorem, který umožňuje použití výjimky uvedené v tomto ustanovení, jsou nízké teploty, které ztěžují účinné čištění, jak výslovně vyplývá ze znění čl. 4 odst. 2 směrnice 91/271.
- 41 Zaprvé, pokud jde o aglomeraci Lycksele, i když Švédské království nezpochybňuje, že zjištěné hodnoty koncentrace BSK₅ a CHSK_{Cr} v její čistírně nesplňují požadavky směrnice 91/271, upřesňuje, že probíhají práce k nápravě této situace a že se počítá s tím, že požadavky této směrnice budou plněny nejpozději na konci roku 2020 nebo na začátku roku 2021.
- 42 Zadruhé, pokud jde o aglomeraci Malå, Švédské království nezpochybňuje, že tato aglomerace nesplňuje požadavky směrnice 91/271, pokud jde o hodnoty koncentrace CHSK_{Cr} stanovené směrnicí 91/271. Švédské království má naproti tomu za to, že pokud jde o hodnoty koncentrace BSK₅, musí se na tuto aglomeraci vztahovat výjimka stanovená v čl. 4 odst. 2 této směrnice z důvodu nízkých teplot v uvedené aglomeraci. Tento členský stát v každém případě tvrdí, že se počítalo s tím, že čistírna odpadních vod v Malå bude splňovat požadavky článku 4 směrnice 91/271 nejpozději na jaře roku 2021.
- 43 Zatřetí, pokud jde o aglomeraci Mockfjärd, Švédské království tvrdí, že z výsledků kontroly hodnot koncentrace BSK₅ uskutečněné v období od 11. ledna do 27. prosince 2018, jakož i z výsledků kontroly koncentrací CHSK_{Cr} v období od 19. prosince 2017 do 6. prosince 2018 vyplývá, že uvedená aglomerace splňovala požadavky směrnice 91/271. Tento členský stát uvádí, že pokud jde o BSK₅, z 19 vzorků vykazovaly koncentraci vyšší než 25 mg/l O₂ tři vzorky, což je v souladu s přípustným počtem nevyhovujících vzorků. A dále, pokud jde o požadavky ohledně koncentrace CHSK_{Cr}, všechny vzorky, s výjimkou jediného, byly vyhovující, přičemž zjištěná koncentrace byla nižší než 125 mg/l O₂.

- 44 Kromě toho vzorky nebyly mezi 17. květnem a 17. říjnem 2018 odebírány z důvodu prací v čistírně odpadních vod. Podle Švédského království k tomu, aby bylo vyhověno požadavkům směrnice 91/271 měly být v této aglomeraci v průběhu roku 2018 odebrány pouze čtyři vzorky, jelikož na základě vzorků odebraných během roku 2017 výsledky monitorování ukázaly, že čistírna odpadních vod splňuje požadavky této směrnice, a to jak pro BSK₅, tak pro CHSK_{Cr}.
- 45 Začtvrté, pokud jde o aglomeraci Pajala, Švédské království nezpochybňuje, že její čistírna odpadních vod nespĺňuje požadavky směrnice 91/271 týkající se povolených hodnot CHSK_{Cr}, ale že splňuje požadavky týkající se BSK₅. V tomto ohledu tvrdí, že z důvodu nízkých teplot a s ohledem na skutečnost, že stávající dokumentace uvádí, že množství vypouštěných odpadních vod z čistírny v Pajale jsou relativně malá a nenarušují životní prostředí, by se výjimka stanovená v čl. 4 odst. 2 směrnice 91/271 měla použít. Švédské království v každém případě tvrdí, že v této aglomeraci bude postavena nová čistírna a že se počítá s tím, že v průběhu jara nebo léta 2022 budou splněny požadavky čl. 4 odst. 1 uvedené směrnice v oblasti vypouštění odpadních vod.
- 46 Zapáté, pokud jde o aglomeraci Robertsfors, má Švédské království za to, že tato aglomerace splňuje požadavky směrnice 91/271 týkající se maximálních hodnot koncentrace BSK₅, jelikož se na ni vztahuje výjimka stanovená v čl. 4 odst. 2 této směrnice. Tento členský stát dále tvrdí, že čistírnu odpadních vod v Robertsforsu postihlo v roce 2018 několik závad, které byly odstraněny. Z výsledků shromážděných v období od 20. prosince 2017 do 12. prosince 2018 vyplývá, že tato čistírna odpadních vod splňuje od 23. října 2018 požadavky článku 4 směrnice 91/271, pokud jde o koncentraci BSK₅, jelikož všech 6 vzorků odebraných po tomto datu dokládá procento úbytku BSK₅ vyšší než 70 %.
- 47 Zašesté a na posledním místě, pokud jde o aglomeraci Tänn dalen, Švédské království uvádí, že pokud jde o období od 3. ledna do 12. prosince 2018, vody vypouštěné z čistírny v Tänn dalenu překračovaly maximální hodnoty koncentrace BSK₅ až do 18. dubna 2018. Od 16. května 2018 však všechny odebrané vzorky umožnily konstatovat, že vypouštěné odpadní vody vykazují hodnoty nižší, než je maximální koncentrace 25 mg/l O₂. Švédské království má za to, že jelikož všechny vzorky odebrané mezi 16. květnem 2018 a 15. květnem 2019 vykazují hodnoty nižší, než je maximální povolená koncentrace 25 mg/l O₂, uvedená aglomerace splňuje požadavky směrnice 91/271.

Závěry Soudního dvora

– Úvodní poznámky

- 48 Zprv je třeba připomenout, že článek 4 směrnice 91/271 stanoví, že členské státy musejí zajistit, aby městské odpadní vody odváděné stokovými soustavami byly před vypuštěním podrobeny sekundárnímu čištění nebo jinému rovnocennému čištění. Kromě toho podle čl. 5 odst. 2 a 3 této směrnice členské státy zajistí, aby městské odpadní vody odváděné stokovými soustavami byly před vypuštěním do citlivých oblastí čištěny podle přísnějších požadavků, než jaké jsou popsány v článku 4 uvedené směrnice. V obou případech musí vypouštění vyhovovat požadavkům bodu B přílohy I téže směrnice.
- 49 Zadruhé Soudní dvůr již judikoval, že pokud je členský stát schopen předložit vzorek vyhovující požadavkům bodu B přílohy I směrnice 91/271, musí být povinnosti vyplývající z článku 4 této směrnice považovány za splněné, jelikož tento článek nevyžaduje, aby byly odebírány vzorky po celý rok, jak je to stanoveno v bodě D přílohy I této směrnice. Nic neumožňuje mít za to, že je

tomu jinak, pokud jde o plnění povinností vyplývajících z článku 5 směrnice 91/271, který nijak neodkazuje na ustanovení bodu D přílohy I směrnice 91/271 (rozsudek ze dne 10. března 2016, Komise v. Španělsko, C-38/15, nezveřejněný, EU:C:2016:156, bod 24).

- 50 Zatřetí je třeba rozlišovat mezi povinnostmi dosáhnout výsledku, které pro členské státy vyplývají z článků 4 a 5 směrnice 91/271, za účelem ověření toho, že vody vypouštěné z čistíren městských odpadních vod splňují požadavky bodu B přílohy I této směrnice, a průběžnou povinností, kterou mají na základě článku 15 uvedené směrnice, aby bylo zaručeno, že tato vypouštění budou po celý čas splňovat požadované kvalitativní podmínky od uvedení zařízení na čištění do provozu (rozsudek ze dne 10. března 2016, Komise v. Španělsko, Komise v. Španělsko, C-38/15, nezveřejněný, EU:C:2016:156, bod 25).
- 51 Z toho vyplývá, že článek 15 směrnice 91/271 má autonomní dosah a odlišný cíl ve srovnání s jejími články 4 a 5. Případné porušení kontrolních povinností vyplývajících z tohoto článku 15 tedy automaticky neznamená porušení požadavků stanovených v uvedených člancích 4 a 5.
- 52 Teze Komise, podle které k porušení článků 4 nebo 5 směrnice 91/271 dochází tehdy, když došlo k porušení článku 15 této směrnice, tedy nemůže obstát.
- 53 Dále, pokud jde o výklad čl. 4 odst. 2 směrnice 91/271, jak uvedla generální advokátka v bodě 32 svého stanoviska, působnost tohoto ustanovení se jednoznačně omezuje na jasně vymezené vysokohorské regiony, které se nacházejí v nadmořské výšce přesahující 1 500 metrů. Výklad tohoto ustanovení zastávaný Švédským královstvím, který je připomenut v bodě 40 tohoto rozsudku, by tedy vedl k výkladu *contra legem* tohoto ustanovení, takže jej nelze přijmout (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 1. října 2020, Entoma, C-526/19, EU:C:2020:769, bod 43).
- 54 Argument Švédského království týkající se použití výjimky upravené v čl. 4 odst. 2 směrnice 91/271 je tedy třeba odmítnout.
- 55 Existenci nesplnění povinnosti u aglomerací, které jsou předmětem projednávané žaloby, je třeba posoudit ve světle těchto upřesnění.

– *K aglomeracím Malå, Pajala a Lycksele*

- 56 Pokud jde o aglomerace Malå, Pajala a Lycksele, je třeba uvést, že účastníci řízení se shodují v tom, že hodnoty koncentrace $CHSK_{Cr}$ jsou vyšší než hodnoty povolené čl. 4 odst. 3 a bodem B přílohy I směrnice 91/271. Pokud jde o poslední uvedenou aglomeraci, účastníci řízení se shodují rovněž v tom, že koncentrace BSK_5 je vyšší než koncentrace povolené těmito ustanoveními.
- 57 Ke zdůvodnění vytýkaného nesplnění povinností Švédské království uvedlo, pokud jde o aglomeraci Lycksele, že požadavky ohledně koncentrací $CHSK_{Cr}$ a BSK_5 budou splněny ke konci roku 2020. Pokud jde dále o koncentraci BSK_5 v aglomeracích Malå a Pajala, Švédské království se, aniž zpochybnilo fakt, že koncentrace BSK_5 překračují koncentrace povolené čl. 4 odst. 3 a bodem B přílohy I směrnice 91/271, nicméně dovolává výjimky stanovené v čl. 4 odst. 2 této směrnice.

- 58 V tomto ohledu stačí připomenout, že podle ustálené judikatury je existenci nesplnění povinnosti třeba posuzovat vzhledem ke stavu, v němž se dotčený členský stát nacházel v době, kdy uplynula lhůta stanovená v odůvodněném stanovisku, a následné změny nemůže vzít Soudní dvůr v úvahu [rozsudek ze dne 5. března 2020, Komise v. Kypr (svod a čištění městských odpadních vod), C-248/19, nezveřejněný, EU:C:2020:171, bod 22 a citovaná judikatura].
- 59 Vzhledem k tomu, že lhůta byla v projednávaném případě stanovena v odůvodněném stanovisku na 8. ledna 2019, nelze zohlednit případné splnění požadavků směrnice 91/271 po tomto datu.
- 60 Dále z bodů 53 a 54 tohoto rozsudku vyplývá, že se tento členský stát nemůže s úspěchem dovolávat výjimky stanovené v čl. 4 odst. 2 směrnice 91/271, takže je třeba konstatovat, že tvrzení ohledně nesplnění povinností uvedených v čl. 4 směrnice 91/271 je opodstatněné.
- 61 Kromě toho, pokud jde o povinnost stanovenou v článku 10 této směrnice, podle které musí být čistírny odpadních vod navrženy, budovány, provozovány a udržovány tak, aby měly dostatečnou účinnost za všech běžných klimatických podmínek místa, kde se nacházejí, její dodržování předpokládá zejména splnění požadavků stanovených v článku 4 této směrnice [rozsudek ze dne 5. března 2020, Komise v. Kypr (svod a čištění městských odpadních vod), C-248/19, nezveřejněný, EU:C:2020:171, bod 37 a citovaná judikatura].
- 62 Uvedenou povinnost tudíž nelze považovat za splněnou v aglomeracích, kde není plněna povinnost podrobit veškeré městské odpadní vody sekundárnímu nebo jinému rovnocennému čištění, jak je stanovena v článku 4 směrnice 91/271 [rozsudek ze dne 5. března 2020, Komise v. Kypr (svod a čištění městských odpadních vod), C-248/19, nezveřejněný, EU:C:2020:171, bod 38 a citovaná judikatura].
- 63 Za této situace je třeba konstatovat, že Švédské království nesplnilo své povinnosti vyplývající z článku 4 směrnice 91/271/ES o čištění městských odpadních vod ve spojení s jejím článkem 10, když nezajistilo, aby odpadní vody z aglomerací Lycksele, Malå a Pajala byly před jejich vypouštěním podrobeny sekundárnímu čištění nebo jinému rovnocennému čištění.

– *K aglomeraci Mockfjärd*

- 64 Pokud jde o aglomeraci Mockfjärd, je třeba uvést, že Komise má za to, že vzhledem k tomu, že v období mezi 16. květnem a 18. říjnem 2018 nebyl odebrán žádný vzorek, jak by tomu mělo být podle bodu D.3. přílohy I směrnice 91/271, Švédské království nesplnilo povinnosti, které pro něj vyplývají z článku 4 směrnice 91/271 ve spojení s jejími články 10 a 15.
- 65 Komise nepochybně stran koncentrace BSK₅, že mezi 11. lednem a 27. prosincem 2018 z více než 19 odebraných vzorků vykazovaly pouze 3 koncentraci překračující koncentraci povolenou směrnicí 91/271. Komise nepochybně ani to, že pokud jde o koncentraci CHSK_{Cr}, mezi 19. prosincem 2017 a 6. prosincem 2018 všechny vzorky, s výjimkou jediného, byly v souladu s požadavky tabulky 3 přílohy I směrnice 91/271, podle které jsou přípustné nejvýše 3 nevyhovující vzorky ze 17 až 28 vzorků odebraných za rok.
- 66 Je tudíž třeba mít za to, že Komise má za cíl prokázat nesplnění povinností vyplývajících z článku 4 uvedené směrnice ze samotného důvodu, že nebyly odebrány pravidelně vzorky v souladu s článkem 15 této směrnice ve spojení s bodem D.3. její přílohy I.

- 67 Tvrzení Komise, podle kterého porušení článku 15 směrnice 91/271 automaticky znamená porušení článku 4 této směrnice, bylo přitom odmítnuto v bodě 51 tohoto rozsudku.
- 68 Jak dále vyplývá z bodu 49 tohoto rozsudku, pokud je členský stát schopen předložit vzorek vyhovující požadavkům bodu B přílohy I směrnice 91/271, musí být povinnosti vyplývající z článku 4 této směrnice považovány za splněné, jelikož tento článek nevyžaduje, aby byly odebrány vzorky po celý rok, jak je stanoveno v bodě D přílohy I této směrnice.
- 69 Za těchto podmínek proto musí být žaloba v části týkající se aglomerace Mockfjärd zamítnuta.

– *K aglomeraci Robertsfors*

- 70 Pokud jde o aglomeraci Robertsfors, je třeba uvést, že Švédské království na jedné straně nepochybně, že čistírnu odpadních vod v uvedené aglomeraci postihlo v průběhu roku 2018 několik provozních závad, které byly odstraněny. Komise na druhé straně nepochybně, že od 23. října 2018 všech šest vzorků odebraných za účelem kontroly koncentrace BSK₅ vykazovalo úbytek o nejméně 70 %, což bylo v souladu s požadavky článkem 4 směrnice 91/271.
- 71 Úvodem je tedy třeba, jak vyplývá z bodů 53 a 54 tohoto rozsudku, odmítnout argument Švédského království vycházející z uplatnění výjimky stanovené v čl. 4 odst. 2 směrnice 91/271.
- 72 Kromě toho teze Komise, podle které porušení článku 15 směrnice 91/271 automaticky znamená porušení článku 4 uvedené směrnice, byla odmítnuta v bodě 51 tohoto rozsudku.
- 73 A dále, jak vyplývá z bodů 48 až 52 tohoto rozsudku, článek 4 směrnice 91/271 neodkazuje na bod D přílohy I této směrnice, takže jelikož Švédské království může předložit vzorek vyhovující požadavkům bodu B přílohy I této směrnice z období, kterého se týká projednávaná žaloba, musí být povinnosti vyplývající z článku 4 této směrnice považovány za splněné.
- 74 V projednávaném případě účastníci řízení nepochybně, že od 23. října 2018 všech šest vzorků odebraných ke kontrole koncentrace BSK₅ vyhovělo požadavkům směrnice 91/271.
- 75 Z toho vyplývá, že žalobu Komise je třeba v části týkající se aglomerace Robertsfors zamítnout.

– *K aglomeraci Täändalen*

- 76 Pokud jde o aglomeraci Täändalen, účastníci řízení nepochybně, že ke kontrole koncentrace BSK₅ mezi 3. lednem a 12. prosincem 2018 bylo odebráno 35 vzorků a že 6 z těchto vzorků překračovalo koncentraci povolenou směrnicí 91/271, takže až do 18. dubna 2018 čistírna odpadních vod v této aglomeraci nesplňovala její požadavky.
- 77 Švédské království tvrdí, že všechny odebrané vzorky mezi 16. květnem 2018 a 15. květnem 2019 umožňovaly konstatovat, že hodnoty vypouštěných odpadních vod byly nižší než maximální povolená hodnota koncentrace.
- 78 V tomto ohledu, jak bylo připomenuto v bodech 58 a 59 tohoto rozsudku, platí, že jelikož v odůvodněném stanovisku byla lhůta stanovena na 8. ledna 2019, nelze zohlednit případné dodržování požadavků směrnice 91/271 po tomto datu.

- 79 Nicméně teze Komise, podle které porušení článku 15 směrnice 91/271 automaticky znamená porušení článku 4 této směrnice, byla již odmítnuta v bodě 51 tohoto rozsudku.
- 80 Dále, jak rovněž vyplývá z bodů 48 až 52 tohoto rozsudku, článek 4 směrnice 91/271 neodkazuje na bod D přílohy I této směrnice, takže vzhledem k tomu, že Švédské království je s to předložit vzorek vyhovující požadavkům bodu B přílohy I této směrnice z období, kterého se týká projednávaná žaloba, musí být povinnosti, které má tento členský stát na základě článku 4 uvedené směrnice, považovány za splněné.
- 81 V projednávané věci byly všechny vzorky získané mezi 16. květnem 2018 a 8. lednem 2019 v souladu s požadavky stanovenými směrnicí 91/271.
- 82 Žaloba Komise musí být tedy v části, která se týká aglomerace Tänn dalen, zamítnuta.

Ke druhému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z nesplnění povinností, které pro Švédské království vyplývají z článku 5 směrnice 91/271 ve spojení s jejími články 10 a 15

Argumentace účastníků řízení

- 83 Komise má za to, že k porušení článku 5 směrnice 91/271 dochází tehdy, když dojde k porušení článku 15 uvedené směrnice, který stanoví počet povinně odebíraných vzorků a intervaly jejich odběru, jelikož při nedodržení posledně uvedeného článku není možné ověřit, zda byly dodrženy požadavky článku 5 směrnice 91/271. Dále má Komise za to, že dodržení posledně uvedeného ustanovení vykládaného ve spojení s článkem 15 této směrnice je podmínkou toho, aby mohly být považovány za splněné požadavky článku 10 uvedené směrnice týkající se projektování, budování, provozování a údržby čistíren odpadních vod.
- 84 Komise tvrdí, že z článku 5 odst. 2 směrnice 91/271 vyplývá, že městské odpadní vody vypouštěné z aglomerací s PE vyšším než 10 000 musí být čišťeny podle přísnějších požadavků, než jaké jsou stanoveny v článku 4 uvedené směrnice. Z článku 5 odst. 3 uvedené směrnice vyplývá, že taková vypouštění musí splňovat příslušné požadavky bodu B přílohy I směrnice, který odkazuje na tabulky 1 a 2 této přílohy.
- 85 Komise připomíná, že obě kritéria používaná alternativně se týkají dusíku v odpadních vodách, tj. maximální povolené koncentrace dusíku ve výši 15 mg/l u aglomerací s PE v rozmezí 10 000 až 100 000 a 10 mg/l u aglomerací s PE vyšším než 100 000, jakož i minimální procentní hodnoty úbytku dusíku, které musí být v rozmezí od 70 % do 80 %. Kromě toho Komise tvrdí, že bod D.4.a přílohy I směrnice 91/271 stanoví, že se předpokládá, že monitorované odpadní vody splňují požadavky uvedené v tabulce 2 uvedené přílohy, pokud jde o dusík, jestliže průměrná roční hodnota vzorků nepřesahuje použitelnou mezní hodnotu.
- 86 Komise tvrdí, že pokud jde o aglomerace Borås, Skoghall, Habo a Töreboda, Švédské království nesplnilo povinnosti, které pro něj vyplývají z článku 5 směrnice 91/271 ve spojení s jejími články 10 a 15.
- 87 Zprv, pokud jde o aglomeraci Borås, jejíž čistírny čistily nebo čistí odpadní vody pro PE 110 000 a PE 150 000, Komise tvrdí, že z odpovědi Švédského království na odůvodněné stanovisko vyplývá, že bývalá čistírna odpadních vod, jejíž provoz byl ukončen dne 28. května 2018, nesplňovala požadavky směrnice 91/271, ale že nová čistírna tyto požadavky splňuje od 17. září 2018.

- 88 Komise tvrdí, že tabulka výsledků týkajících se koncentrací dusíku, předložená Švédským královstvím, neumožňuje určit, které výsledky pocházejí z té které čistírny odpadních vod a že uvedená tabulka každopádně dokládá, že požadavky směrnice 91/271 týkající se maximálních hodnot koncentrace dusíku nebyly v období od 1. listopadu 2017 do 31. října 2018 dodržovány. V tomto období jednoho roku totiž průměrná roční hodnota vzorků činila 18 mg/l, zatímco mezní hodnota je 10 mg/l.
- 89 Zadruhé, pokud jde o aglomeraci Skoghall, jejíž jednotlivé čistírny mají kapacitu čištění odpadních vod pro PE o hodnotě 5 457 a pro PE o hodnotě 15 000, Komise tvrdí, že z odpovědi na odůvodněné stanovisko vyplývá, že v jedné z obou čistíren odpadních vod byla během období dvanácti měsíců od 9. listopadu 2017 do 6. listopadu 2018 překročena mezní hodnota koncentrace dusíku, což Švédské království nezpochybnilo. V tomto ohledu Komise uvádí, že průměrná roční hodnota vzorků činila 17 mg/l, zatímco mezní hodnota je 15 mg/l.
- 90 Zatřetí, pokud jde o aglomeraci Habo, jejíž čistírna má kapacitu čištění odpadních vod pro PE o hodnotě 17 000, Komise má za to, že v uvedené čistírně bylo odstraňováno pouze 33 % dusíku a že Švédské království nijak nepodložilo svá tvrzení, že snížení dusíku mezi Habo a Baltským mořem dosahovalo 78 % až 87 %. Podle Komise model Hydrological Predictions for the Environment (hydrologické předpovědi pro životní prostředí, dále jen „model HYPE“) neumožňuje určit, zda aglomerace Habo splňuje požadavky směrnice 91/271. Z modelu HYPE vyplývá, že úbytek dusíku ve všech jezerech a vodních tocích mezi Habo a Baltským mořem dosahuje 87 % před tím, než odpadní vody dosáhnou citlivé pobřežní oblasti. Kromě toho oficiální prohlášení Meteorologického a hydrologického institutu Švédska (dále jen „IMHS“) uvádí, že celkový úbytek dusíku, který zohledňuje rovněž přírodní zadržování, činí 91 %.
- 91 Komise přitom tvrdí, že z odpovědi Švédského království na odůvodněné stanovisko vyplývá, že jednak průměrná roční hodnota snížení koncentrace dusíku zjištěného v čistírně Habo je pouze 32 % a jednak uvedená čistírna odpadních vod není ani vybavena k odstraňování dusíku. Komise má za to, že se Švédské království opírá o model HYPE, aniž sdělilo relevantní informace pro ověření tvrzených údajů, takže tento orgán má za to, že úbytek dusíku je v případě Habo 32 %, ačkoli se minimální procentní hodnota úbytku musí pohybovat mezi 70 % a 80 %.
- 92 Začtvrté, pokud jde o aglomeraci Töreboda, jejíž čistírna má kapacitu čištění odpadních vod pro PE o hodnotě 35 500, Komise tvrdí, že z odpovědi Švédského království na odůvodněné stanovisko vyplývá, že tento členský stát tvrdil, že požadavky týkající se koncentrace v BSK₅ byly splněny. Dále v podstatě ze stejných důvodů, jaké byly uvedeny v souvislosti s aglomerací Habo, tvrdil, že snížení koncentrace dusíku zajišťované čistírnou odpadních vod v Törebodě bylo ve výši 43 %, přičemž tato procentní hodnota dosáhla 71 % zohledněním přírodního zadržování před tím, než odpadní vody dosáhnou citlivých pobřežních oblastí.
- 93 Komise tvrdí, že z uvedené odpovědi vyplývá, že za účelem ověření koncentrace BSK₅ v čistírně odpadních vod v Törebodě bylo v období od 8. listopadu 2017 do 6. listopadu 2018 odebráno 50 vzorků. Tento orgán přitom tvrdí, že vzorky nebyly v období mezi 8. listopadem 2017 a 3. lednem 2018 odebírány ze vstupujících a odcházejících vod, a tedy nebyl hlášen úbytek za toto období a nebyly dodrženy požadavky v oblasti monitorování podle bodu D.3 přílohy I směrnice 91/271.
- 94 Mimoto Komise tvrdí, že maximální koncentrace 25 mg/l byla překročena v 18 vzorcích, ačkoli maximální přípustný počet nevyhovujících vzorků byl 5, přičemž 3 vzorky překročily tuto mezní hodnotu o více než 100 %. Vzhledem k tomu, že tato aglomerace nesplňuje požadavky vyplývající

z článku 4 směrnice 91/271, nedodržela podle Komise ani požadavky stanovené v článku 5 této směrnice, který stanoví povinnost čištění podle přísnějších požadavků u čistíren odpadních vod s PE vyšším než 10 000.

- 95 Pokud jde o snížení koncentrace dusíku, Komise tvrdí, že z odpovědi Švédského království na odůvodněné stanovisko vyplývá, že jednak průměrná roční hodnota úbytku dusíku v čistírně činí 43 %, ačkoli minimální procentní hodnota úbytku musí být mezi 70 % a 80 %, a jednak, že uvedená čistírna odpadních vod není vybavena k odstraňování dusíku. Komise tvrdí, že jí nebyla předána žádná informace umožňující ověřit informace uváděné Švédským královstvím nebo informace pocházející z období po roce 2013.
- 96 Úvodem je třeba poznamenat, že Švédské království zpochybňuje ze stejných důvodů, které byly uvedeny k žalobnímu důvodu vycházejícímu z nesplnění povinností vyplývajících z článku 4 směrnice 91/271 ve spojení s články 10 a 15 této směrnice, tezi Komise, podle které porušení článku 15 vede k porušení článků 5 a 10 této směrnice.
- 97 Zaprvé, pokud jde o aglomeraci Borås, Švédské království má za to, že argumentaci Komise, podle níž nelze identifikovat čistírnu odpadních vod, které se týkají výsledky, na které odkazuje, nelze přijmout. Z jeho odpovědi na odůvodněné stanovisko totiž vyplývá, že čistírna odpadních vod v Gässlöse byla v provozu do 28. května 2018 a od tohoto data byla uvedena do provozu čistírna v Sobackenu. V tomto ohledu Švédské království uvádí, že v období od 28. května 2018 do 9. května 2019 byla koncentrace dusíku v odpadních vodách vypouštěných touto čistírnou nižší než průměrná roční mezní hodnota 10 mg/l, takže uvedená čistírna splňuje požadavky směrnice 91/271.
- 98 Zadruhé, pokud jde o aglomeraci Skoghall, která využívá dvě čistírny odpadních vod, Švédské království tvrdí, že vzorky odebrané z čistírny v Sättersvikenu vykazovaly koncentraci dusíku ve výši 17 mg/l z důvodu obtíží způsobených táním sněhu ve spojení s dlouhým obdobím nízkých teplot. Byla přitom přijata opatření k nápravě tohoto problému, takže koncentrace dusíku ve vodách vypouštěných čistírnou v Sättersvikenu byla v období od 4. června 2018 do 15. května 2019 nižší než průměrná roční mezní hodnota 15 mg/l.
- 99 Zatřetí, pokud jde o aglomeraci Habo, Švédské království tvrdí, že analýza 26 vzorků odebraných od 14. listopadu 2017 do 13. listopadu 2018 ukazuje, že procentní snížení zatížení dusíkem v čistírně Habo dosahovalo v průměru 32 %. Švédské království však tvrdí, že koncentrace dusíku ve vodách vypouštěných touto čistírnou odpadních vod se snižuje o 87 % působením přírodního zadržování, které může být podle judikatury Soudního dvora zohledněno pro účely výpočtu snížení zatížení dusíkem.
- 100 Z prohlášení IMHS, které je založeno na údajích dostupných na internetové stránce Sveriges lantbruksuniversitet (Švédská univerzita zemědělských věd, dále jen „SLU“), totiž vyplývá, že model HYPE dokazuje procentní podíl přírodního snížení zatížení dusíkem mezi čistírnou odpadních vod a mořem na úrovni 87 %. Vzhledem k tomu, že čistírna v Habo dosahuje snížení dusíku o 32 % a přírodní zadržování činí 87 %, činí celkové zadržování celkem 91 %, takže Švédské království dospívá k závěru, že v tomto ohledu dodržuje požadavky směrnice 91/271.
- 101 Začtvrté, pokud jde o aglomeraci Töreboda, Švédské království tvrdí, pokud jde o koncentraci BSK₅, že z tabulky 2 v příloze I směrnice 91/271 vyplývá, že hodnoty koncentrací a procentní hodnoty úbytku se uplatní alternativně. Dále z tabulky 3 téže přílohy vyplývá, že i když počet vzorků odebraných v průběhu daného roku musí být mezi 17 a 28, až 3 z nich nemusejí být vyhovující.

Mezi 4. lednem a 11. říjnem 2018 přitom 22 z 23 vzorků odebraných v pravidelných intervalech vyhovělo požadavkům ohledně minimální procentní hodnoty úbytku, třebaže uvedená stanice měla během tohoto roku odebrat pouze 12 vzorků.

- 102 Pokud jde o zadržování dusíku, Švédské království tvrdí, že v období od 10. listopadu 2017 do 6. listopadu 2018 procentní snížení zatížení dusíkem v čistírně odpadních vod v Törebodě určené na základě 54 vzorků dosáhlo 32 %, přičemž snížení způsobené přírodním zadržováním vedlo ke snížení tohoto zatížení o 50 %.
- 103 Z prohlášení IMHS, které je založeno na údajích dostupných na internetové stránce SLU, podle Švédského království vyplývá, že model HYPE dokazuje procentní snížení zatížení dusíkem mezi čistírnou odpadních vod a mořem na úrovni 50 %. Vzhledem k tomu, že snížení dusíku v čistírně činí 43 %, činí celkové zadržení dusíku 71 %.

Závěry Soudního dvora

- 104 Úvodem je třeba uvést, že nesplnění povinností vyplývajících z článku 5 směrnice 91/271 ve spojení s články 10 a 15 této směrnice je třeba zkoumat ve světle poznámek uvedených v bodech 48 až 52 tohoto rozsudku.

– K aglomeraci Töreboda

- 105 Komise Švédskému království v podstatě vytýká, že porušilo článek 5 směrnice 91/271 ve spojení s články 10 a 15 této směrnice z důvodu, že čistírna odpadních vod v uvedené aglomeraci nesplňuje požadavky článku 4 uvedené směrnice týkající se koncentrace BSK₅, takže *a fortiori* nemůže splňovat přísnější požadavky článku 5 této směrnice. Komise má dále za to, že nejsou dodrženy ani požadavky ohledně obsahu dusíku ve vyčištěných vodách.
- 106 V této souvislosti je třeba uvést, že v bodě 51 tohoto rozsudku byla odmítnuta teze Komise, podle které porušení článku 15 směrnice 91/271 automaticky znamená porušení článku 5 této směrnice.
- 107 Kromě toho, jak vyplývá z bodů 48 až 52 tohoto rozsudku, článek 5 směrnice 91/271 neodkazuje na bod D přílohy I této směrnice, takže vzhledem k tomu, že Švédské království je s to předložit vzorek vyhovující požadavkům bodu B přílohy I této směrnice ve vztahu k období, kterého se týká projednávaná žaloba, musí být povinnosti vyplývající z článku 5 této směrnice považovány za splněné.
- 108 V tomto ohledu, i když mezi účastníky řízení není sporu o tom, že Švédské království předložilo 50 vzorků za období od 8. listopadu 2017 do 6. listopadu 2018, tento členský stát zpochybňuje, že by 9 nevyhovujících vzorků v průběhu prvního pololetí roku 2018 prokazovalo, že čistírna odpadních vod v této aglomeraci nedostatečně snižuje koncentraci BSK₅.
- 109 Nicméně vzhledem k tomu, že se uvedený členský stát může za účelem splnění povinností stanovených v článku 5 směrnice 91/271 omezit na předložení jediného vzorku splňujícího požadavky bodu B přílohy I směrnice 91/271, není přesný počet nevyhovujících vzorků pro posouzení existence nesplnění povinností vyplývajících z uvedeného článku relevantní.

- 110 Vzhledem k tomu, že Komise nepochybně, že Švédské království předložilo přinejmenším jeden vzorek vyhovující požadavkům bodu B přílohy I směrnice 91/271, musí být žaloba v rozsahu, v němž se týká koncentrace BSK₅ v aglomeraci Töreboda, zamítnuta.
- 111 Pokud jde o procento snížení koncentrace dusíku přítomného v těchto vodách, je třeba připomenout, že podle čl. 5 odst. 2 směrnice o odpadních vodách musí příslušné orgány přijmout nutná opatření, aby v případě aglomerací s PE vyšším než 10 000 byly městské odpadní vody, které vstupují do stokových soustav, před vypuštěním do citlivých oblastí podrobeny důkladnějšímu čištění, než které je popsáno v článku 4 téže směrnice, a to nejpozději do 31. prosince 1998.
- 112 Kromě toho čl. 5 odst. 3 směrnice 91/271 odkazuje na bod B přílohy I, který odkazuje na požadavky uvedené v tabulce 2 této přílohy. Uvedená tabulka vyžaduje, pokud jde o dusík, buď snížení umožňující dosáhnout normy 15 mg/l u aglomerací s PE v rozmezí 10 000 až 100 000, nebo minimální procento úbytku na úrovni 70 až 80 %.
- 113 Soudní dvůr již konstatoval, že žádné ustanovení směrnice 91/271 nebrání tomu, aby přírodní zadržování dusíku mohlo být považováno za metodu odstraňování dusíku z městských odpadních vod (rozsudky ze dne 6. října 2009, Komise v. Finsko, C-335/07, EU:C:2009:612, bod 86, a ze dne 6. října 2009, Komise v. Švédsko, C-438/07, EU:C:2009:613, bod 97).
- 114 I když Švédské království v daném případě nepochybně, že čistírna odpadních vod v aglomeraci Töreboda nemá žádné zvláštní vybavení pro snížení koncentrace dusíku obsaženého v odpadních vodách, a odstraňuje z nich tedy pouze přibližně 43 %, tento členský stát tvrdí, že musí být zohledněno přírodní zadržování dalších 50 %, takže úbytek dusíku přítomného v odpadních vodách činí před dosažením citlivých pobřežních vod celkově 71 %.
- 115 V tomto ohledu je třeba zaprvé v souladu s tím, co uvedla generální advokátka v bodech 109 a 110 svého stanoviska, poukázat na to, že i když Komise tvrdila, že Švédské království nepředložilo relevantní údaje, které by jí umožnily ověřit tvrzení o přírodním zadržování dusíku, přesně neuvedla v odůvodněném stanovisku ani ve svých procesních písemnostech, jaká měření potřebuje k tomu, aby mohla validovat model HYPE, takže Švédské království nebylo s to předložit přesně ty údaje požadované Komisí.
- 116 Zadruhé vzhledem k tomu, že Švédské království odkázalo na údaje dostupné na internetové stránce SLU, zpochybnilo tím podloženým způsobem a podrobně údaje prezentované Komisí a důsledky, které z nich vyplývají. (viz rozsudek ze dne 18. října 2012, Komise v. Spojené Království, C-301/10, EU:C:2012:633, bod 72 a citovaná judikatura).
- 117 Za těchto podmínek, jak uvedla generální advokátka v bodě 111 svého stanoviska, měla Komise prozkoumat obsah údajů dostupných na uvedených internetových stránkách a případně požádat, bylo-li by to nutné, o prodloužení lhůty nebo o přerušování řízení.
- 118 Vzhledem k tomu, že Komise jednak jasně a přesně nepožádala o zvláštní měření k ověření modelu HYPE a jednak nebyla schopna přesvědčivě zpochybnit argumentaci Švédského království týkající se přírodního zadržování dusíku, je tedy třeba konstatovat, že neprokázala nesplnění povinností vyplývajících z článku 5 směrnice 91/271, pokud jde o vypouštění dusíku čistírnou odpadních vod v aglomeraci Töreboda.
- 119 Za těchto podmínek je třeba konstatovat, že žaloba pro nesplnění povinnosti musí být zamítnuta v části, v níž se týká aglomerace Töreboda.

– *K aglomeraci Borås*

- 120 Pokud jde o aglomeraci Borås, je třeba ve světle bodů 111 až 113 tohoto rozsudku posoudit, zda došlo k nesplnění povinností týkajících se mezních hodnot a snížení koncentrace dusíku v odpadních vodách, stanovených v článku 5 směrnice 91/271 vykládaném ve spojení s články 10 a 15 této směrnice.
- 121 V projednávané věci je třeba konstatovat, jak uvedla generální advokátka v bodech 95 až 97 svého stanoviska, že i když Švédské království z důvodu nahrazení bývalé čistírny odpadních vod této aglomerace dne 28. května 2018 původně oznámilo průměrnou roční hodnotu koncentrace dusíku ve výši 18 mg/l pro obě zařízení, nic to nemění na tom, že tento členský stát ve své žalobní odpovědi předložil dodatečné údaje pocházející ze vzorků získaných v období od 28. května 2018 do 5. září 2019, které dokazují průměrnou roční hodnotu ve výši 9 mg/l, jakož i snížení koncentrace dusíku v průměru o 70 %.
- 122 Vzhledem k tomu, že lhůta byla v odůvodněném stanovisku, jak vyplývá z bodů 58 a 59 tohoto rozsudku, stanovena na 8. ledna 2019, nemůže být zohledněno případné dodržování požadavků směrnice 91/271 po tomto datu.
- 123 Nicméně vzhledem k tomu, že teze Komise, podle které porušení článku 15 směrnice 91/271 automaticky znamená porušení článku 5 této směrnice, byla již odmítnuta v bodě 51 tohoto rozsudku, a dále vzhledem k tomu, že Švédské království předložilo vzorky odpovídající požadavkům uvedené směrnice za období od 28. května 2018 do 8. ledna 2019, je třeba konstatovat, že čistírna odpadních vod v aglomeraci Borås splňovala k tomuto datu požadavky uložené články 5 a 10 téže směrnice.
- 124 Za těchto podmínek je třeba učinit závěr, že žaloba pro nesplnění povinnosti musí být v části, která se týká aglomerace Borås, zamítnuta.

– *K aglomeraci Skoghall*

- 125 Pokud jde o aglomeraci Skoghall, je třeba posoudit, zda došlo k nesplnění povinností týkajících se mezních hodnot a snížení koncentrace dusíku v odpadních vodách, stanovených v článku 5 směrnice 91/271 vykládaném ve spojení s články 10 a 15 této směrnice, ve světle bodů 111 až 113 tohoto rozsudku.
- 126 V projednávaném případě, jak uvedla generální advokátka v bodech 102 a 103 svého stanoviska, i když Švédské království připustilo, že u jedné z čistíren uvedené aglomerace dosáhla koncentrace dusíku ve vodách, které čistila, v období od 9. listopadu 2017 do 6. listopadu 2018 průměrné roční hodnoty 17 mg/l, nic to nemění na tom, že tento členský stát ve své žalobní odpovědi předložil dodatečné údaje pocházející ze vzorků získaných od 6. dubna 2018 do 15. května 2019, které dokazují průměrnou roční hodnotu ve výši 12 mg/l a snížení koncentrace dusíku v průměru o 73 %.
- 127 Jak vyplývá z bodů 58 a 59 tohoto rozsudku, vzhledem k tomu, že v odůvodněném stanovisku byla lhůta stanovena na 8. ledna 2019, nelze zohlednit případné dodržování požadavků směrnice 91/271 po tomto datu.

- 128 Nicméně vzhledem k tomu, že teze Komise, podle které porušení článku 15 směrnice 91/271 automaticky znamená porušení článku 5 této směrnice, byla již odmítnuta v bodě 51 tohoto rozsudku, a dále vzhledem k tomu, že Švédské království předložilo vzorky odpovídající požadavkům uvedené směrnice za období od 6. dubna 2018 do 8. ledna 2019, je třeba konstatovat, že čistírna odpadních vod v aglomeraci Skoghall splňovala k tomuto datu požadavky uložené články 5 a 10 téže směrnice.
- 129 Za těchto podmínek je třeba učinit závěr, že žaloba pro nesplnění povinnosti musí být v části, která se týká aglomerace Skoghall, zamítnuta.

– *K aglomeraci Habo*

- 130 Pokud jde o aglomeraci Habo, je třeba ve světle bodů 111 až 113 tohoto rozsudku posoudit, zda došlo k nesplnění povinností týkajících se mezních hodnot a snížení koncentrace dusíku v odpadních vodách, stanovených v článku 5 směrnice 91/271 vykládaném ve spojení s články 10 a 15 této směrnice.
- 131 V projednávaném případě, i když Švédské království nezpochybňuje, že čistírna odpadních vod v aglomeraci Habo nemá žádné zvláštní vybavení pro snižování dusíku v odpadních vodách, a tudíž z nich odstraňuje jen přibližně 30 % tohoto prvku, což vede k ročnímu průměru 40 mg/l, tento členský stát tvrdí, že musí být zohledněno doplňující přírodní zadržování ve výši 87 %, takže dusík vyskytující se v odpadních vodách se snižuje celkově o 91 % před dosažením citlivých pobřežních vod.
- 132 V tomto ohledu je třeba zaprvé v souladu s tím, co uvedla generální advokátka v bodech 109 a 110 svého stanoviska, poukázat na to, že i když Komise tvrdila, že Švédské království nepředložilo relevantní údaje, které by jí umožnily ověřit tvrzení o přírodním zadržování dusíku, přesně neuvedla v odůvodněném stanovisku ani ve svých procesních písemnostech, jaká měření potřebuje k tomu, aby mohla validovat model HYPE, takže Švédské království nebylo s to předložit přesně ty údaje požadované Komisí.
- 133 Zadruhé, jak vyplývá z bodů 110 a 111 uvedeného stanoviska, Švédské království odkázalo na údaje dostupné na internetové stránce SLU, takže Komise měla prozkoumat obsah těchto údajů dostupných na uvedených internetových stránkách a případně požádat, bylo-li by to nutné, o prodloužení lhůty nebo přerušování řízení.
- 134 Vzhledem k tomu, že Komise jednak jasně a přesně nepožádala o zvláštní měření k ověření modelu HYPE a jednak nebyla schopna přesvědčivě zpochybnit argumentaci Švédského království týkající se přírodního zadržování dusíku, je třeba konstatovat, že se jí nepodařilo prokázat nesplnění povinností vyplývajících z článku 5 směrnice 91/271, pokud jde o vypouštění dusíku v aglomeraci Habo.
- 135 Za těchto podmínek je třeba učinit závěr, že žaloba pro nesplnění povinnosti musí být v části, která se týká aglomerace Habo, zamítnuta.

Ke třetímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu z nesplnění povinností, které pro Švédské království vyplývají z čl. 4 odst. 3 SEU

Argumentace účastníků řízení

- 136 Komise tvrdí, že tento členský stát tím, že jí nesdělil relevantní údaje týkající se aglomerací Habo a Töreboda, aby tento orgán mohl ověřit argumenty, kterými se Švédské království snaží vyvrátit, že došlo k porušením povinností, která jsou mu vytýkána v souvislosti s těmito dvěma aglomeracemi, nesplnil povinnosti, které pro něj vyplývají z čl. 4 odst. 3 SEU.
- 137 V tomto ohledu Komise tvrdí, že nestačí, aby členský stát formuloval pouhá tvrzení, aniž tomuto orgánu poskytne prostředky k ověření jejich pravdivosti. Komise tak tvrdí, že ačkoli Švédské království tvrdí, že model HYPE, použitý v rámci výpočtu zadržování dusíku, vychází ze skutečných měření, tento orgán neobdržel od tohoto členského státu žádné informace o zadržování vypočteném individuálně pro každou aglomeraci, takže tato tvrzení nemohl ověřit.
- 138 Konkrétně tento orgán nebyl schopen zkontrolovat, zda k přírodnímu zadržování dusíku dochází v tvrzené míře ani provést objektivní vědecké posouzení pravdivosti tvrzení Švédského království ohledně způsobů, které umožnily určit procentní podíl zadržování. V tomto ohledu Komise tvrdí, že jelikož ona sama nemá v této souvislosti vyšetřovací pravomoci, vyžaduje zásada loajální spolupráce, aby jí členský stát poskytl informace nezbytné k ověření toho, zda ustanovení směrnice byla řádně provedena.
- 139 V projednávané věci údaje, které byly sděleny Komisi a o které se opírá oficiální prohlášení IMHS, pocházejí z databáze, která nespadá pod IMHS a která neupřesňuje obsah dusíku ve vodních tocích v období po roce 2013. Komise dodává, že ani údaje pocházející z uvedené databáze neumožňují určit rozsah zadržování dusíku.
- 140 Švédské království namítá, že jednak řádně sdělilo relevantní informace, a jednak že takové informace pocházejí z údajů o monitorování životního prostředí volně dostupných na internetové stránce SLU, která v rámci monitorování životního prostředí shromáždila údaje týkající se sladkých vod. IMHS tyto údaje používá pro své validační a kalibrační činnosti.
- 141 Švédské království dále tvrdí, že jak model HYPE, tak předchozí modely, na kterých se tento model zakládá, jsou dobře zdokumentovány a byly předmětem zkoušek a vědeckých pokusů s výsledky zveřejněnými v několika vědeckých studiích a článcích. Tento členský stát uvádí, že dvě vědecké studie prokazují, že se jedná o spolehlivý model, a zdůrazňuje, že SLU provádí validaci a kalibraci u dat naměřených SLU, a dále že uvedené studie tvrdí, že internetové stránky IMHS obsahují nástroj, který umožňuje zobrazení průměrné odchylky mezi hodnotami modelu a měřeními údaji.
- 142 Kromě toho Švédské království ve své odpovědi na výzvu dopisem ze dne 28. června 2017 poskytlo podrobná vysvětlení týkající se modelu HYPE a sdělilo Komisi informace z IMHS, které uváděly, jakým způsobem je dusík transportován a jak dochází k jeho úbytku, jakož i jak dochází ke konečnému přírodnímu zadržování, kterého je takto dosaženo v Habo a Törebodě. Tento členský stát tudíž dochází k závěru, že učinil vše, co je za účelem spolupráce s Komisí možné.

Závěry Soudního dvora

- 143 V tomto ohledu je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury týkající se důkazního břemene v rámci řízení pro nesplnění povinnosti podle článku 258 SFEU prokazuje tvrzené nesplnění povinnosti Komise. Musí Soudnímu dvoru předložit důkazy nezbytné k tomu, aby mohl ověřit, zda došlo k tomuto nesplnění povinnosti, a nesmí se přitom opírat o žádné domněnky [rozsudek ze dne čtvrtek 14. ledna 2021, Komise v. Itálie (Příspěvek na nákup pohonných hmot)], Komise v. Itálie, C-63/19, EU:C:2021:18, bod 74 a citovaná judikatura].
- 144 Členské státy jsou nicméně podle čl. 4 odst. 3 SEU povinny usnadňovat Komisi plnění jejího poslání spočívajícího podle čl. 17 odst. 1 SEU zejména v dohlížení na uplatňování ustanovení Smlouvy o FEU, jakož i aktů přijatých orgány na jejím základě. Je třeba zejména zohlednit skutečnost, že při přezkumu správného použití vnitrostátních ustanovení určených k zajištění účinného provedení směrnice v praxi je Komise, jež nemá vlastní vyšetřovací pravomoc v této oblasti, z valné míry odkázána na informace poskytnuté případnými stěžovateli, jakož i dotčeným členským státem (rozsudek ze dne 18. října 2012, Komise v. Spojené království, C-301/10, EU:C:2012:633, bod 71 a citovaná judikatura)
- 145 V souvislosti s daným případem je třeba uvést, že Švédské království odpovědělo na žádost Komise, aby sdělilo výsledky novějších měření týkajících se snížení dusíku v aglomeracích Habo a Töreboda, s odkazem na prohlášení IMHS, které uvádělo, že toto prohlášení je skutečně založeno na novějších měřeních tohoto obsahu, ale že měření nejsou na jeho internetové stránce k dispozici z důvodu, že pocházejí z databáze jiné instituce.
- 146 Švédské království však Komisi informovalo, že uvedené údaje uchovává SLU a že jsou volně dostupné na internetových stránkách uvedené univerzity, až v řízení před Soudním dvorem, a sice v žalobní odpovědi.
- 147 Je třeba uvést, že Švédské království tím Komisi během postupu před zahájením soudního řízení sdělilo neúplné informace a bránilo řádnému průběhu tohoto řízení.
- 148 Jak uvedla generální advokátka v bodech 123 svého stanoviska, ačkoliv Komise na nedostatek údajů poukazovala, členský stát tyto údaje neposkytl ani neuvedl zdroj novějších údajů nebo jejich referenci na internetu. Tato nečinnost narušila na straně Komise přípravu projednávané žaloby.
- 149 Z toho vyplývá, že Švédské království nesplnilo povinnosti, které má podle čl. 4 odst. 3 SEU, jelikož Evropské komisi neposkytlo během postupu před zahájením soudního řízení informace, které by potřebovala pro účely posouzení toho, zda čistírny odpadních vod aglomerací Habo a Töreboda splňují požadavky směrnice 91/271.
- 150 Z výše uvedených úvah vyplývá, že:
- Švédské království tím, že nezajistilo, aby odpadní vody z aglomerací Lycksele, Malå a Pajala byly před vypouštěním podrobeny sekundárnímu čištění nebo jinému rovnocennému čištění, nesplnilo povinnosti, které mu vyplývají z článku 4 směrnice 91/271 vykládaného ve spojení s jejím článkem 10, a
  - tím, že Komisi neposkytlo během postupu před zahájením soudního řízení informace, které by potřebovala pro účely posouzení toho, zda čistírny odpadních vod aglomerací Habo a Töreboda

splňovaly požadavky směrnice 91/271, nesplnilo povinnosti, které mu vyplývají z čl. 4 odst. 3 SEU.

K nákladům řízení

- 151 Podle čl. 138 odst. 3 jednacího řádu Soudního dvora Komise a Švédské království ponese vlastní náklady řízení, jelikož měl každý z účastníků řízení ve věci částečně úspěch i neúspěch.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (čtvrtý senát) rozhodl takto:

- 1) Švédské království tím, že nezajistilo, aby odpadní vody z aglomerací Lycksele, Malå a Pajala byly před vypouštěním podrobeny sekundárnímu čištění nebo jinému rovnocennému čištění, nesplnilo povinnosti, které mu vyplývají z článku 4 směrnice Rady 91/271/EHS ze dne 21. května 1991 o čištění městských odpadních vod, ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1137/2008 ze dne 22. října 2008, vykládaného ve spojení s článkem 10 směrnice 91/271, ve znění nařízení č. 1137/2008, a**

tím, že Komisi neposkytlo během postupu před zahájením soudního řízení informace, které by potřebovala pro účely posouzení toho, zda čistírny odpadních vod aglomerací Habo a Töreboda splňovaly požadavky směrnice 91/271, ve znění nařízení č. 1137/2008, nesplnilo povinnosti, které mu vyplývají z čl. 4 odst. 3 SEU.

- 2) Ve zbývajících částech žaloba zamítá.**

- 3) Evropská komise a Švédské království ponese vlastní náklady řízení.**

Podpisy.